

AI-stödd omvärldsbevakning i Helsingborgs stad: kvantitativ utvärdering av kvalitet, nytta och riskreducering

Alex Petrovic

1 Problem

Offentlig sektor arbetar idag med omvärldsbevakning genom att manuellt läsa stora mängder information, såsom nyhetsartiklar, rapporter och myndighetsmaterial. Detta är både tidskrävande och resursintensivt. Samtidigt ökar informationsmängden kontinuerligt, vilket gör det allt svårare att avgöra vad som är relevant och viktigt.

Helsingborgs stad har därför initierat ett arbete med att använda AI för att effektivisera omvärldsbevakningen. Utmaningen är dock att offentlig sektor ställer höga krav på korrekthet, spårbarhet och tillit. Det räcker inte att en sammanfattning är snabb, den måste också vara tillförlitlig.

Det centrala problemet i detta arbete är därför:

Kan AI-genererade sammanfattningar användas som ett effektivt och tillförlitligt kunskapsstöd, eller innebär de för stora risker?

3 Lösning

En AI-baserad lösning testades där texter automatiskt sammanfattas.

Särskilt fokus lades på en metod där AI först identifierar centrala fakta och därefter skapar en sammanfattning baserad på dessa. Detta minskar risken för fel och förbättrar faktakvaliteten.

5 Diskussion

Studien visar att AI-sammanfattningar har stor potential, men att nyttan är beroende av hur de används. Den största vinsten ligger i att snabbt få en överblick över information, snarare än att ersätta originaltexter.

De största riskerna handlar inte om att AI hittar på fakta, utan om att information förenklas eller utelämnas. Små detaljer, som siffror eller datum, kan få stor betydelse i offentlig sektor och måste därför hanteras med försiktighet. En viktig slutsats är att AI bör användas som ett första filtreringssteg, där användaren snabbt kan identifiera relevanta texter. Därefter bör originalkällan användas för fördjupning och verifiering.

För en ansvarsfull användning krävs därför:

- tydlig spårbarhet till källor
- medvetenhet om risker
- fortsatt mänsklig granskning

2 Metod

Studien genomfördes i två steg.

Först testades fyra olika sätt att instruera AI att skapa sammanfattningar. Dessa jämfördes med manuella referenser med hjälp av etablerade kvalitetsmått.

Därefter genomfördes ett användartest där deltagare jämförde:

- fulltext
- AI-sammanfattning (basprompt)
- AI-sammanfattning (instruktionsprompt)

Tid, korrekthet och upplevd nytta mättes.

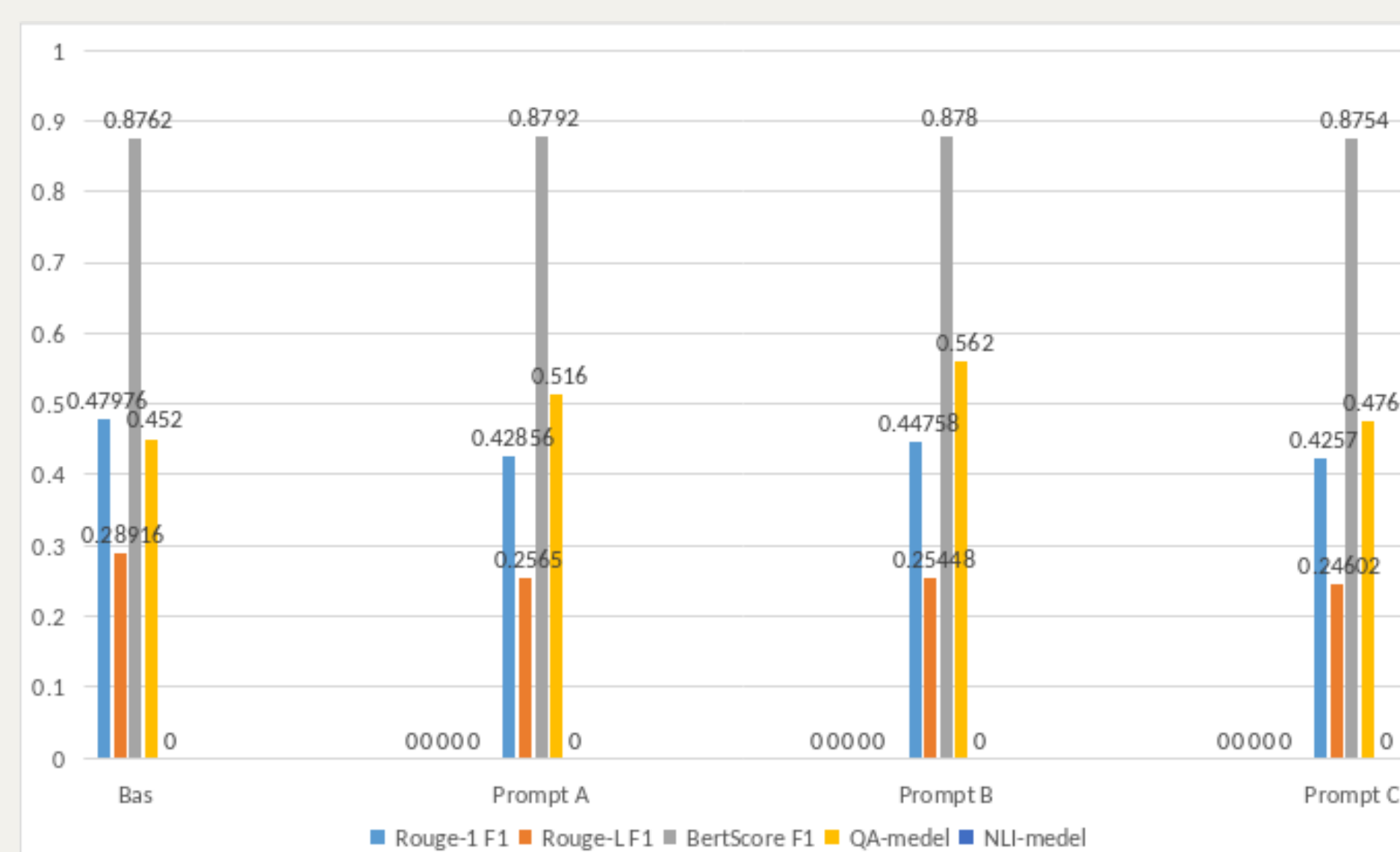
4 Resultat

Resultaten visar att AI-sammanfattningar kan ge tydliga tidsvinster. Den genomsnittliga tiden för att läsa en text minskade från cirka 3,5 minuter till cirka 2 minuter, vilket motsvarar en tidsbesparing på ungefär 43 %.

Samtidigt påverkades korrektheten.

- Fulltext gav högst korrekthet (94 %)
- AI-sammanfattningar gav lägre resultat (74-82 %)

Den optimerade metoden (Generate-Knowledge-First) presterade bättre än en enklare AI-lösning och visade bäst balans mellan kvalitet och effektivitet. Användarupplevelsen visade att deltagarna kände sig tryggare med originaltexten, trots att AI-sammanfattningarna sparade tid.

AI fungerar i detta sammanhang bäst som ett stöd - inte som en ersättning för mänsklig bedömning.